अनिवार्य नेपाली

कक्षा : ११

पूर्णाङ्कः १००

पाठ्यभारः १५० घण्टा

पाठ्यक्रम परिचय :

यो पाठ्यक्रम उच्च माध्यमिक तहमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूको नेपाली भाषासम्बन्धी आधारभूत क्षमताको विकासका निम्ति राखिएको हो । यस पाठ्यक्रममा मूलतः विद्यार्थीको पढाइ र लेखाइ क्षमताको विकासका लागि आवश्यक पर्ने पाठ्यवस्तुहरू समावेश गरिएका छन् । यसका लागि रचनाको पठन र आस्वादन, व्याकरण, बोध र अभिव्यक्तिलाई अन्तर्सम्बन्धित गराई प्रस्तुत गरिएको छ । पाठअन्तर्गत साहित्यक कृति रहेका छन् भने भाषाको प्रयोगलाई शुद्ध तथा परिष्कृत तुल्याउन व्याकरण राखिएको छ । बोध र अभिव्यक्तिमा पठनबोधसम्बन्धी विषय र अभिव्यक्ति सीपको विकासका लागि आवश्यक पर्ने पाठ्यवस्तुहरू राखिएका छन् ।

साधारण उद्देश्य :

यस पाठ्यक्रमले विद्यार्थीहरूमा निम्नलिखित क्षमताको अभिवृद्धि गर्नेछ :

(क) स्तरअनुरूप विभिन्न विषय क्षेत्रमा प्रयोग हुने विविध प्रकृतिका कथ्य र लेख्य सामग्रीको पठन, बोध र अभिव्यक्ति क्षमता बढाउनेछ ;

(ख) निर्धारित साहित्यिक रचनाहरूको पठन र आस्वादन गरी विषयवस्तु, परिवेश र उद्देश्यबारे कथ्य वा लेख्य अभिव्यक्तिको क्षमता बढाउनेछ ;

(ग) नेपाली लेखनका क्रममा हुने भाषिक त्रुटिहरूप्रति सचेत भई तिनको नीराकरण गर्ने सीप प्रदान गर्नेछ ;

(घ) व्यावहारिक लेखनसम्बन्धी अभिव्यक्ति क्षमताको विकास गर्नेछ; र

(ङ) व्याकरणको माध्यमबाट शुद्ध र स्तरीय नेपाली भाषाको प्रयोग गर्न सक्षम तुल्याउनेछ ।

विशिष्ट उद्देश्य :

यो पाठ्यक्रम पूरा गरेपछि विद्यार्थीहरू निम्नलिखित कुराहरूमा सक्षम हुनेछन् :

(क) नेपाली भाषाको उच्चारण प्रक्रियासँग परिचित भई शुद्धसँग उच्चारण गर्न ;

(ख) ज्ञान विज्ञानका विभिन्न क्षेत्रमा प्रयुक्त गद्यांशहरू विभिन्न प्रयोजनका लागि पढी उत्तर दिन ;

(ग) निर्धारित पाठ तथा रचनाहरूलाई विषयवस्तु, भाव, पात्र, परिवेश र भाषाशैलीका आधारमा अध्ययन गर्न;

(घ) नेपाली लेखनमा शुद्ध वर्णविन्यासको प्रयोग गर्न ;

(ङ) नेपाली शव्दहरूको वर्ग पहिचान गरी सो अनुरूप प्रयोग गर्न ;

(च) विभिन्न वर्गका शब्दहरूको रूपायन गर्न र सो अनुरूप प्रयोग गर्न ;

(छ) विभिन्न प्रक्रियाबाट शब्दहरूको निर्माण गर्न ;

(ज) वाक्यका आधारभूत तत्त्वको पहिचान गरी वाक्य निर्माण गर्न ;

(झ) व्यावहारिक प्रयोजनका लागि आवश्यक पर्ने पत्र, विज्ञापन, सूचना, पाठक प्रतिक्रिया, व्यक्तिगत विवरण (बायोडाटा), तयार गर्न ; र

(ञ) स्तर अनुरूपका निबन्ध टिप्पणी र प्रतिवेदन लेख्न ।

क्रम संख्या	पाठ	व्याकरण	बोध	अभिव्यक्ति	पाठ्य भार
१.	कविता **नेपाली हामी रहौँला कहाँ नेपालै नरहे** माधव घिमिरे	अ) नेपाली वर्ण (कथ्य र लेख्य) को पहिचान आ) (क) स्वर (ख) व्यञ्जन उच्चार्य व्यञ्जन वर्णको वर्गीकरण (स्थान, प्रयत्न, घोषत्व र प्राणत्व)	सामाजिक विषय (भाषा, जाति र संस्कृति) सम्बन्धी अनुच्छेदको बोध	-कविताको भावार्थ लेखन - सामाजिक/ सांस्कृतिक विषयमा अनुच्छेद लेखन	७
२.	कथा **छिमेकी** गुरुप्रसाद मैनाली	अ) नेपाली अक्षरको पहिचान आ) नेपाली अक्षरका प्रकार (स्व, स्वव्य, व्यस्व, व्यस्वव्य व्यव्यस्व, व्यव्यस्वव्य ,व्यव्यव्यस्व) इ) शब्दलाई अक्षरमा विभाजन	वातावरण र स्वास्थ्यसम्बन्धी अनुच्छेदको बोध (प्रदूषण र मानवस्वास्थ्य विषयक) (अनुच्छेदको पठन विषयवस्तु तथा भाषा बोध)	-कथासार लेखन	७
३.	निबन्ध **आइमाई साथी** श्यामप्रसाद शर्मा	अ) तत्सम र आगन्तुक शब्दको वर्णविन्यासका प्रमुख समस्याक्षेत्र र त्रुटिहरूको पहिचान तथा नीराकरण आ) शब्दवर्गः नाम, सर्वनाम, विशेषण र क्रियाको पहिचान इ) भाषिक त्रुटि नीराकरणमा शब्दकोशको प्रयोग र अभ्यास	निबन्धको अनुच्छेदबाट बोध र बुँदाटिपोट	-लैङ्गिक समतासम्बन्धी अनुच्छेद लेखन	८
४.	कथा **मधुमालतीको कथा** रमेश विकल	अ) लेख्य चिह्न र तिनको प्रयोग : पूर्णविराम, अर्धविराम, अल्पविराम, कोष्ठ, विकल्पबोधक, प्रश्नविराम, उद्गार, उद्धरण, विस्मयसूचक, निर्देशक र योजक चिह्नको पहिचान र प्रयोग आ) शब्दवर्गः नामयोगी, क्रियायोगी, संयोजक विस्मयादिबोधक र निपातको पहिचान	भूगोलसम्बन्धी अनुच्छेदको बोध र बुँदाटिपोट	-पात्रको परिचय लेखन -अनुच्छेदमा चिह्न प्रयोग	८
५.	निबन्ध **भलादमी** लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा	नेपाली शब्दको पहिचान, प्रकार र कार्य अ)शब्दको पहिचान आ)शब्दको प्रकार (क)स्रोतको आधार- तत्सम, तद्भव (अनुकरणात्मक समेत) र आगन्तुक (ख) संरचनाको आधार-मूल र व्युत्पन्न (ग) रूपायनको आधार-विकारी र अविकारी	निबन्धको मूल विचार र आशयको बोध	–निबन्धको मूल भाव/ विचारको प्रस्तुति –निबन्ध लेखन, (सामाजिक, सांस्कृतिक	७

क्रम संख्या	पाठ	व्याकरण	बोध	अभिव्यक्ति	पाठ्य भार
				विषयमा आधारित)	
६.	कविता **हर्कबहादुर** दिनेश अधिकारी	क) उपसर्गद्वारा शब्द निर्माण : अ) अ, अन, कु, बि, बे, बद, गैर, ना आ) अ, अन्, अधि, अनु, अभि, अति, अव, अप, उप, आ, उत्, दु, दुर्, दुस्, नि, निः, निर्, निस्, परा, परि, प्र, प्रति, वि, सम्, सु ख) द्वित्व प्रक्रियाद्वारा शब्द निर्माण पूर्ण, आंशिक र आपरिवर्तित द्वित्व शब्द निर्माण	शिक्षासम्वन्धी अनुच्छेदको बोध	निर्धारित अनुच्छेदको सङ्क्षेपीकरण	१०
७.	उपन्यासको अंश **एक चिहान** हृदयचन्द्र सिंह, प्रधान	क)प्रत्ययद्वारा शब्द निर्माणः अ) अक्कड, अत, अन्त, आइ, आइँ/याइँ, आउ, आली, आलु, आवट, आहा/याहा, इया, आ) यार, इलो, ई, उवा, ए, एली, ओ, ओट, औली/यौली, ती, पन/पना, ली, ले इ) अक, अन, अनीय, इक, इत, ई, ईन/ईण, ईय, क, तर, तम, तव्य, ता, ति, त्व, मय, मान, वान, य ख)समासः अव्ययीभाव, तत्पुरुष, कर्मधारय, द्विगु (विग्रह र समास दुवै) (उपन्यासको अंशबाट प्रत्यय लागेका व्युत्पन्न शब्दको खोजी गरी थप शब्द निर्माण तथा निर्धारित अंश र अनुच्छेदबाट समस्त शब्दको खोजी	निर्धारित अंशबाट बुँदाटिपोट र सङ्क्षेपीकरण	पात्र परिचय लेखन	१०
८.	निबन्ध **म फूल लिएर आउनेछु** सुधा त्रिपाठी	क) समास प्रक्रियाद्वारा शब्द निर्माण - द्वन्द्व र बहुव्रीहि समास (विग्रह समेत) ख) सन्धि र सन्धिभएका शब्दको पहिचान ग)वाक्यको पहिचान र प्रयोग –उद्देश्य र उद्देश्य विस्तार –विधेय र विधेय विस्तार –कियाका काल (भूत अभूत) –पक्ष : सामान्य, अपूर्ण, पूर्ण, अज्ञात, अभ्यस्त –कियाका भाव : सामान्य, आज्ञा, इच्छा, संभावना र संकेत	निर्धारित अंशको पठन र विषयबोध (निर्धारित अंशको अनुच्छेदबाट बुँदाटिपोट गरी सङ्क्षेपीकरण)	–सरल वाक्य (उद्देश्य, उद्देश्य विस्तार, विधेय, विधेय विस्तार भएका)मा कुनै विषयवस्तु, घटना आदिको वर्णन –विभिन्न काल र पक्षको प्रयोग गरी अनुच्छेद लेखन	१०

क्रम संख्या	पाठ	व्याकरण	बोध	अभिव्यक्ति	पाठ्य भार
				–विभिन्न भावका क्रियाको प्रयोग गरी अनुच्छेद लेखन ।	
९.	कविता **मानुषी** पारिजात	पदक्रम क) सामान्य पदक्रम ख) विशिष्ट पदक्रम (कविताका पङक्तिबाट सामान्य र विशिष्ट पदक्रमको अध्ययन)	वाणिज्य क्षेत्रसँग सम्बन्धित अनुच्छेदको बोध	–निर्धारित कविताको अध्ययनमा आधारित भई कुनै कृतिको पाठक प्रतिक्रिया लेखन	६
१०.	कथा **रातभरि हुरी चल्यो** इन्द्रबहादुर राई	(क) कारक र विभक्ति अ) सरल र तिर्यक कारक आ) कारक कर्ता, कर्म, करणसम्प्रदान, अपादान, अधिकरण (ख)कारकीय अर्थ, विभक्तिको प्रयोग र पहिचान (ग) को, का, की; रो, रा, री तथा नो, ना, नी को प्रयोग	कानुन तथा प्रशासनसँग सम्बन्धित अनुच्छेदको बोध	–सरल र तिर्यक कारकको प्रयोग गरी कुनै विषय घटना आदिको वर्णन –विभिन्न कारकको प्रयोग गरी अनुच्छेद रचना –व्यक्तिगत विवरण (बायोडाटा) लेखन	६
११.	कविता **मेरो देश** भूपी शेरचन	(क) तद्भव र तत्सम शब्दको वर्णविन्यास (ख) निर्धारित अनुच्छेदबाट तत्सम र तद्भव शब्दहरूको पहिचान	समाजशास्त्रसम्बन्धी अनुच्छेदको बोध	–पदपूर्ति सम्बन्धी विज्ञापन लेखन – व्यावसायिक विज्ञापन लेखन	७
१२.	निबन्ध	(क) पद सङ्गति	(क)निबन्धको	लिङ्ग, वचन,	८

क्रम संख्या	पाठ	व्याकरण	बोध	अभिव्यक्ति	पाठ्य भार
	आलु भैरव अर्याल	(अ)लिङ्ग (पुलिङ्ग, स्त्रीलिङ्ग) (आ)वचन (एकवचन बहुवचन (इ) पुरुष (प्रथम, द्वितीय, तृतीय) (ई)आदर (आदर, अनादर) (ख) शब्दभण्डार प्राविधिक, पारिभाषिक शब्दको अध्ययन	निर्धारित अनुच्छेदको बोध र प्रश्नोत्तर विज्ञान प्रविधिसम्बन्धी अनुच्छेदको बोध	पुरुष, आदर मिलाई सूचना लेखन	
१३.	कथा **शत्रु** विश्वेश्वरप्रसाद कोइराला	(क) सरल, संयुक्त र मिश्र वाक्यको पहिचान र प्रयोग (ख)निर्धारित कथाबाट सरल,मिश्र र संयुक्त वाक्यको पहिचान	सञ्चारसँग सम्बन्धित अनुच्छेदको बोध	–टिप्पणी लेखन/ सम्पादकलाई चिट्ठीलेखन	७
१४.	उपन्यास	वाक्यान्तरण (क) संरचनागत (सरल, मिश्र, संयुक्त) (ख) वाच्यगत (कर्तृ, कर्म, भाव) (ग) कथन (प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष) (घ) ध्रुवीयता (करण अकरण) (ङ.) वाक्यसंश्लेषण	कृषि र वनसम्बन्धी अनुच्छेदको बोध	–निबन्ध (स्वास्थ्य, विज्ञान र प्रविधि नागरिक अधिकार र **दायित्व**, आर्थिक विकास आदि)	६
१५.	कथा **हारजित** भवानी भिक्षु	वाक्य संश्लेषण (सरल वाक्यहरूलाई मिश्र वा संयुक्त वाक्यमा संश्लेषण)	कानुन, न्याय तथा मानव अधिकारसँग सम्बन्धित अनुच्छेदको बोध	प्रतिवेदन लेखन (गोष्ठी, भ्रमण, घटना आदिको)	१०
१६.	निबन्ध **खाद्य सङ्कट र जैविक विविधता** डा. तीर्थबहादुर श्रेष्ठ	शब्दभण्डार (प्राविधिक तथा पारिभाषिक शब्द)	ग्रामीण विकाससँग सम्बन्धित अनुच्छेदको बोध	विज्ञान र प्रविधिसँग सम्बन्धित अनुच्छेद लेखन (जैविक विविधता, वातावरण, पुनर्नवीकरणीय ऊर्जा, विद्युतीकरण, आर्थिक विकास)	१०
१७.	नाटक	-क्रियाका भाव	भाषा र साहित्यसँग	व्यावहारिक	१०

क्रम संख्या	पाठ	व्याकरण	बोध	अभिव्यक्ति	पाठ्य भार
	नालापानीमा बालकृष्ण सम	-उक्ति परिवर्तन -वर्ण र अक्षर	सम्बन्धित अनुच्छेदको बोध	लेखन (समवेदना, श्रद्धाञ्जली, बधाइ, शुभकामना)	
१८.	कविता **कान्छी, भट्टी र देश** कृष्ण सेन 'इच्छुक'	क्रियाका काल र पक्ष	इन्जिनियरिङसम्बन्धी अनुच्छेदको बोध	-पत्ररचना (निवेदन व्यावसायिक निमन्त्रणा) -विज्ञापन	६
१९.	नाटक **बहुला काजीको सपना** विजय मल्ल	वाक्यका प्रकार र वाक्यान्तरण	समाजशास्त्रसम्बन्धी अनुच्छदको बोध	टिप्पणीलेखन –कानुन र नागरिक अधिकार –संचार माध्यम र जिम्मेवारी –जनता, जाति र भाषा	१०

सन्दर्भ सामग्रीहरू :

१. घिमिरे, माधवप्रसाद, **नेपाली हामी रहौंला कहाँ नेपालै नरहे**, किन्नर किन्नरी, काठमाडौं : साझा प्रकाशन ।

२. पारिजात, **मानुषी**, बैँसालु वर्तमान ।

३. शेरचन, भूपी, **मेरो देश**, घुम्ने मेचमाथि अन्धो मान्छे ।

४. अधिकारी, दिनेश, **हर्कबहादुर**, धरतीको गीत, काठमाडौं : साझा प्रकाशन ।

५. 'इच्छुक', कृष्ण सेन, **कान्छी भट्टी र देश**, इच्छुक रचनावली भाग –२ ।

६. मैनाली, गुरुप्रसाद, **छिमेकी**, नासो, काठमाडौं : साझा प्रकाशन ।

७. भिक्षु, भवानी- **हारजित** ।

८. कोइराला, विश्वेश्वरप्रसाद- **शत्रु**, दोषी चस्मा, काठमाडौं : साझा प्रकाशन ।

९. विकल, रमेश, **मधुमालतीको कथा** ।

१०. राई, इन्द्रबहादुर (२०२७), **रातभरि हुरी चल्यो**, विपना कतिपय, श्याम ब्रदर्स दार्जिलिङ् ।

११. देवकोटा, लक्ष्मीप्रसाद, **भलादमी**, लक्ष्मी निबन्ध संग्रह, काठमाडौं : साझा प्रकाशन ।

१२. अर्याल, भैरव, **आलु** ।

१३. शर्मा, श्यामप्रसाद, **आइमाई साथी** ।

१४. श्रेष्ठ, डा.तीर्थबहादुर (२०६५-२-३२), **खाद्य सङ्कट र जैविक विविधता**, हिमाल ।

१५. त्रिपाठी, सुधा (२०५३), **म फूल लिएर आउनेछु**, जीवनसूत्र र स्वप्नाभास, काठमाडौं : जिगीषा प्रकाशन ।

१६. सम, बालकृष्ण (२०२०), **नालापानीमा**, चार एकाङ्की, काठमाडौं : रोयल नेपाल एकेडेमी ।

१७. मल्ल, विजय (२०२८), **बहुला काजीको सपना**, काठमाडौं : साझा प्रकाशन ।

१८. प्रधान, हृदयचन्द्र सिंह, **एक चिहान** ।

१९. अधिकारी, हेमाङ्गराज र भट्टराई, बद्रीविशाल (२०६१), **प्रयोगात्मक नेपाली शब्दकोश**, काठमाडौं : विद्यार्थी पुस्तक भण्डार ।

। नमुना प्रश्नपत्र

१. कुनै एक प्रश्नको उत्तर दिनु होस् : ५

-s_ tn lbOPsf jOf{¿sf]pRrf/0f :yfg / k|oTg 56\6\ofpg xf];\M

u, ´, j, x, n .

-v_ tn lbOPsf zAbsf]cIf/ ;+rgf / ;ª\Vof ;d]t b]vfpg xf];\M

:ofn, sdn, cGofo, lj z]iftf, cf1fsf/L .

२. शुद्ध गरी पुनर्लेखन गर्नु होस् : ५

hfkfg, ef/t / g]kfn Plzof dxfb]zdf 5g eGg xf];\t Ù e6fg / jª\unfb]z sg\dxfb]zdf k5g\ ;Q]s/f s]xf]eg]lo kgL oxL dxfb]zsf dns xg\.

३. तलको अनुच्छेदमा रेखाङ्कन गरिएका शब्दको शब्दवर्ग पहिचान गरी लेख्नु होस् : ३

ufpdf Ps hgf a9f /x\5g\. Ps lbg pgnfO{e6\g csf{a9f dfG5]cfP5g\t/ e\$ xg ;s]g5 . ufpnl¿n]s7}Ù lar/fn]bMv dfq kfP eg]5g\.

४. तलको अनुच्छेदबाट दुई दुई वटा तत्सम र आगन्तुक शब्द खोजी लेख्नु होस् : २

Ps lsnf]df; pTkfbg ug{bz lsnf]zfsfxf/L ef]hg vkt xG5 cyf{\Ps wgL df+fxf/L dfG5]n] ;fukft, bw, bxL, l3p h:tf vfg]s/fdf dfq lge{ bz hgf ul/a zfsfxf/Lsf]vfgf x;5{. s]of] zf]f0f xf]0g < 7G8f lbdfun];f]rf}t Ù

५. कुनै दुई प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् : २×३ =६

-s_ tnsf]cgR5]baf6 5 j6f pk;u{JoTkGg zAb / 5 j6f k]oo JoTkGg zAb klxrfg u/L n]Vg xf];\M

lbge/ sfd u/]sfn]xfdL ylst eO{ rf]tf/Ldf a;]/ cf/fd ub{lyof}. hg]nL /ft /dfOnf] lyof]. s;}sf]dgdf sefjgf tyf ablgot lyPg . xfdLn]s;}nfO{bjf|o af]nsf klg lyPgf}t/ cs:dft\Pp6f h8bfxf xfd][5]pdf cfof]/ xfdLnfO{cfqmd0f ug{bikbf; u¥of]. klxn]t xfdL

5Ss k¥of}. lsg cfqmd0f ug{nfu]sf] xf]nf egL lh1f; gh/n]x]of}. t/ k|tsf/df gplqP 3f0t] xg]8/ lyof]. xfdLn]xf]; of/ eP/ cf^gf]arfp ug[lgwf]u¥of}.

-v_ tnsf]cgR5]baf6 ltg ;d:t zAb / ltg låTj zAb vf]hL ;d:t zAbnf0{lju|x ug{xf]; \/ låTj zAbdf bf]xf]/Psf]c± 56\bofpg xf]; \.

cfkmgf] hGdelDdnf0{ rkrfk ljbf]zLsf] s[fkfq agfpg vf]Hgx¿sf] bf] slxNo}cfTdlge{ xbg . cfNtkmfNt s/fdf cgdf]n ;do latfpg]dnsn]cu|ult lnbg . cfk;L ´}u8fsf]hfnf]r6fr6 sf6\t} cljZjf;sf vf8nx¿ /ftf/ft k/] ha wtL{kqx¿ :jfjnDaL aG5g\ ta hgtfsf] efUof]bosf 9f]sfx¿ 3¥ofs3?s vnf xG5g\. s[ifqmflGt u/] nxnx afnL ´nfpg ;s] ko{g lf]qsf] ljsf; u/] gk{fnLsf xftdf ljbf]zL db| 5g5g aHg] Joj:yf ldnfpg ;s] :jbf]zL 8f8fsf8fdf kf0g]cgdf]n h8La6Ln]hg:jf:Yo / ?U0f cy{Gq ;an kfg{;s]oxf g a]/f]huf/L /xG5 g t ul/aL g}. o;sf lglDt s]n b'/bzL{g]t[j / lqmofzLn ojfhf]; sf vfrf]5 .

-u_ tnsf]cgR5]baf6 5 j6f ;lGwoSt JoTkGg zAb klxrfg u/L ltgsf] ;lGw ljR5]b ug{ xf]; \.

3/]h cTofjZos ;/;fdfg lsGg dflg;x ahf/ hfG5g\. ahf/sf]le8ef8df slxn]sfxL jof]|f tyf s]fs]Lx nf0{cK7/f]klg xG5 . o:t}xndndf rf/Lsf]laulauL xG5 eg] /S:ofxfx n]klg af6f3f6fdf bllv lbG5g\. ;8s k]Lsf Jofkf/Ln] ;f]mf;femf ufpn}x nf0{;SsnL dfn egL gSsnL dfn a]r] 7U5g\.

६ .कुनै एक प्रश्नको उत्तर दिनु होस् : ५

-s_ tnsf]cgR5]bnf0{klnªu eP :qLlnªu / :qLlnªu eP klnªudf kl/jtg u/L jfSo 9f]rf ;d] ldnf0{kgn]/g ug{xf]; \.

Ps lbg Pp6f ojs 6l8vf]hdf lxl8 /x]sf] /x]5 . Pp6L ojtLn]p;nf0{ af]hf05 . ojtL Tof]ojs htf hfg]xf]Tot}hfg]/lx5 . p;nf0{To; ojsn]rflx lrg]sf] /xg5 . lrghfgkl5 To; ojsn]To; ojtL;u e]6bf ;ªsf]r gdfgL s/f ug{yfn]5 .

-v_ jfSo 9frf ;lxt Ps jrgnf0{ axjrgdf kl/jtg ug{xf]; \.

d slff !! df k9g]ljBfyL{x . sn]hdf d/f]Ps hgf dg ldNbf] ;fyL 5 . ;fyL dnf0{dfof dfq xf]0g ;xof]u klg u5{. d lbgx af6fdf p;nf0{e]65 . pm klg ;w}dnf0{e]6g]kbf; u5{.

७. कुनै एक प्रश्नको उत्तर दिनु होस् : ६

-s_ n]nf0{ af6, åf/f, df / b]v ljelSt nfu]sf leGg leGg sf/ssf]kpf| u ePsf 5 j6f jfSodf sg} 36gfsf] j0fg{ ug{xf];\.

-v_ tnsf] cgR5]bsf jfSonf0{;ªVIt ldnf0{kgn]{vg ug{xf];\M

d]/f] alxgL kf]v/fsf] dl0fkfn sn]hdf 8fS6/L k95 . d]/L ef0 rflx ;ft sIffdf k95]. tkf0{kf]v/f hfG5;\< hfg]eP lx8\. d klg alxgL e]6\g kf]v/f hfb}5 . xfdL ba};u}hfnf;\.

८. कुनै दुई प्रश्नको उत्तर दिनु होस् : ४×२=८

-s_ tnsf hl6n jfSoxरूnf0{cf7 j6f ;/n jfSodf 56\6bfpg xf];\.

tkf0nf0{;bf]osf] b[o xg]{dg 5 eg]gu/ sf]6 hfg xf];\. gu/ sf]6af6 ;bf]o /fd|L xg]{kf0G5 eg] j/k/sf] b[o klg b]vG5 . hg dfG5]n]gu/sf]6sf]ef]0f u5{p;n] ;bf]osf] b[o xQkQ la;]5g] . gu/ sf]6n]ko{6g Joj;fo a9fPsf]5 / :yfgLo dflg;xरूsf nflu cfo cfh{gsf]af6f]klg vnfPsf]5 .

-v_ cfjZos s/f yk36 u/]/ tnsf jfSox¿nf0{jfRo kl/jtg{ u/L kgn]{vg ug{xf];\M

;KtfxfGtdf ;fyLx¿;u ;x/ uOG5 . ;x/df l;gdf x]/G5 . bO{ rf/ lbg ToxL a;]/ /df0nf]ul/G5 . cfk\mhf0{ rflxg] ;fdfg lslgG5 . csf]{xKtflt/ dfq 3/ lkml/G5 . ;x/sf /demdaf/]3/df ah|Llj:tf/ nufP/ ;gfOG5 . ;fgf]ofqf j[0fGt n]v]/ klqsfdf klg 5kfOG5 . csf]{;Ktfxft s;/L dgfpg] eGg] ljifodf kgM ;f]rG5 .

-u_tnsf jfSoxरूलाई Pp6}jfSodf ;Zn]if0f ug{xf];\.

r/fn]cf^gf]u8 cfk} agfp5 . d;fn]cfk\" a:g]Kjfn cfk} vG5 . dS k|0fLx¿ cf^gf]cf>o :yn cfk} agfp5g\. r]gzLn dfgj xfdLn]cfkmgf]b[cfkm}agfpg k5{.

९. तलका अनुच्छेदहरू पढी सोधिएका प्रश्नहरूको उत्तर लेख्नु होस् : १०

jftfj/0f eGgfn] To:tf] k|s[ts k|qmof -s[qd k|qmof klg_ xf] h;n] sg}klg 7fpsf] pGdSt b[Zosf] lgdf0f{ u/]sf] xG5 . h:t} k;nsf] jftfj/0f eGgf;fy a[Rg /flvPsf ljleGg ;fdfgx¿sf] b[Zosf ;fy}a[Rg] tyf lsGg] dflg;x¿sf] tl:a/ xfdf] dl:tisdf tof/ xG5 . To;}u/L :snsf] jftfj/0f eGgfn] k9fO{ k9fpg]lz lfs tyf ljBfyL{ slff sf]7fx¿, s;L{ 6]an, sfnf]kf6L, lstfa, snd, vf]n d}bfg cflbsf] af/]df xG5 . To:t}ufpsf] jftfj/0f eGgfn] ;fwf/0ftM yf/}dflg;, df6fn]kf]t]sf yf/}3/, jl/kl/ ufO{e}+;L / e]8fafv|f afw]sf], xf; sv/f kfn]sf] bfp/f 3f; tyf k/fnsf]yk|f] cln k/ vf]nf, 0gf/ jf sjf cflbsf] ´ns / ;x/L jftfj/0f eGgf;fy lrNnf ;8s, pHofnf]lahnL aQL, ;lsnf nuf nufPsf dflg;, df6/ uf8L u8]sf], pBf]u sn sf/vfgf / To;af6 lg:s]sf]wjfsf]d:nf] /fdf| tyf cUnf 3/x¿ cflbsf]´ns h:tf s/f al´G5g\.

o;/L jftfj/0fÙ zAbsf] kof{o w/}cy{df eP klg of]vf; u/L o; cGtu{t vf]nfgfnf, xfjfkfgL, df6f] 9n, tfn, ;fu/, dxf;fu/, d?eld, jg hª\un, lxdfn cflb kb{5g\.

jftfj/0f vf; u/L ;hLj / lghL{j bO{cfwf/e't tÎjx¿ ldnL ag]sf]xG5 . lghL{j tÎj eGgfn]3fd jf pmhf{ xfjf, kfgL, df6f] tyf hLjnfO{ cfjZos kg]{ tÎjx¿ al´G5g\. ;hLj tÎj eGgfn] ;Ld hLjf0fb]lv 7n7nf hgfj/sf ;fy}af]6 la?jf h:tf k/jLsf ;DkÚf{k|f0fL tyf jg:kltx?nfO{alemG5 . lghL{j tÎjx¿sf]lglZrt ;dfgkflts ;Ggfsf cfwf/df lglZrt jftfj/0f tof/ ePsf]xG5 . ToxL jftfj/0f cg;f/ ;hLjx¿sf] ;[i6 xG5 . To;}sf/0f ;hLj / p;sf] j/k/sf]jftfj/0f jf lghL{j tÎjx¿ lar cb[Zo jf ck[olf lsl;dsf]3lgi7 cGt/;DaGw eO /xG5 . oxL cGt/;DaGwnfO{kfl/l:yltsk|0ffnL elgG5 . o; lsl;dsf]kfl/l:yltsk|0ffnLsf]cWoog ug{zf:qnfO{kfl/l:yltsL zf:q elgG5 .

प्रश्नहरू

-s_ jftfj/0f eg]sf]s]xf]<

-v_ ufp / ;x/sf]jftf/0fdf s]km/s 5 <

-u_ jftfj/0fsf ;hLj / lghL{ tÎjx¿ s]s]xg\<

-3_ kfl/l:ylts k|0ffnLn]s:tf]cGt/;DaGwsf]cWoog ub{5 <

-ª_ ;dfgkfltsÙ / kfl/l:ylts k|0ffnLÙ sf]cy{n]Vg xf];\.

१०. तलको अनुच्छेद पढी मुख्यमुख्य पाँच बुँदा टिपोट गर्नुहोस् : ५

slj ;|6f xf] pm ;[i6 u5{. ;o kª\Stdf n]Vbf klg hg s/f eGg ;lsb}g sljn]To;nfO{Ps} kª\Stdf c´ /fd|/L eGg ;S5 . k|eftsf Ps}ls/0fdf ;f/f /ª / ¿ksf]s:tf]/df0fn]9f]sf p3|5 . Ps}ws{lkof d:sfgdf ;DkÚf{k||lt k|s6 xG5 . cfdfsf]Pp6}sfvdf cfzLjf{bsf cgGt kmnx¿ kmlqmG5g\. ;|6fsf]snfsf] t];f] cfvfn] cs{¿k / cs{clek|o b]Vb5 . Ps hgf cGtl/If ofqLn] eg]sf lyP– oxfaf6 dfn] ;[i6 ;f}bo{sf]hf]ljlrq /ª / cfef b]V]sf]5, To;sf]j0f{g d ug{;lStg,

o;sf lglDt t slj g}rflxG5 . ;[i6df h]hlt 5, Tolt g}olt ljlrq 5 ls To;sf]efiff kf0bg} k/Gt sljsf ljlrq jf0fLdf To;sf]dlxdf dvl/t xG5 . j}zfvL /ftdf sxsx ub{sf]nL dfgf}lj:do / cfZro{do eO{kv]6f vf]h/ p8]´}p85]/ j;Gtnf0{afhfp5]. laxfgL kv ;'b{sf ls/0fx¿ h;/L l5/la/fP/ cfpg yfN5g\ To;/L g}wfl]agL r/Lsf sns07af6 p;sf lr/la/ jf0fLx¿ lr/lal/g yfN5g\ hxf c¿ Ps zAb klg af]Ng ;St}gg\ slj Toxf ;x;|;Gb/, ;x;|;/n zAb af]Ng ;St5 .

११. कुनै एक प्रश्नको उत्तर लेख्नु होस् : ५

-s_ cf^gf] 3/df Pp6f 6]nklfg nf0g h8fg ul/ lbg cg/f]w ub{:yfgLo b'/ ;~rf/ sfof{nonf0{ ;Daf]Wg u/L Pp6f lgj]bg n]Vg xf];\.

-v_ ´f8f kvfnfaf6 aRgsf nflu ckgfpg kg{:jf:Yo ;DaGwL ljifonf0{;d]6L :yfgLo :jf:Yo s]Gb|n] tof/ kfg{Pp6f ;'rgf n]Vg xf];\.

१२. आफ्नो विद्यालयमा सम्पन्न वार्षिकोत्सव कार्यक्रमका सबै कुरा समेटी १५० शब्दसम्मको एउटा प्रतिवेदन तयार पार्नु होस् । ५

cyjf

बढ्दो महँगी शीर्षकमा १५० शब्दसम्मको टिप्पणी लेख्नु होस् ।

१३. तल दिइएका मध्ये कुनै एक शीर्षकमा निबन्ध लेख्नु होस् : १०

-s_ d]/f]k|[jL ⁄ d]/f]b]z

-v_ g]kfnsf]cfly{s ljsf;df ko{6g pBf]usf]eld'sf

-u_ d]/f]hLjgsf]nIo

१४.एक चिहान उपन्यासको तल दिइएको अंश पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनु होस् : १०

æTo;f]eP 8/ nfUbf]s/f 5 afa Û ca slxNo}gaf]hfpg"tL 8fS6/nf0{k|l/ . dnf0{/fd}yfxf 5 pgL Åbodf n]z klg bof ePsf dflg; xf]0gg\ cfh;Dd 6f]hsf] sf]xL la/fdLnf0{dkltdf x]/ lbPsf klg 5}gg\.Æ ;zªlst efjdf ci6gf/fgn]eg].

j[{, cgejL cf^gf afasf]of]s/f ;g]/ lzjgf/fgsf] Åbodf klg zªsfsf] aLhf/f]k0f eof] tfklg cfktdf sfd lbPsf] xgfn]pgsf] ul/aLn] Tof] zªsfnf0{lhpg lbPg . o; n]lzjgf/fgn]cf^gf lktfHo" ci6gf/fgnf0{ ;D´fP/ eg]– æ8fS6/ uf]bQ k|;fb ;fob clu v/fa} lyP xf]nfg\ t/ kl5 ablng] dflg;x¿ klg t w/}}5g\af Û slt bofn dflg; klg t kl5 cgf}7f] u lgb{oL eP/ uPsf 5g\.Æ

प्रश्नहरू

-s_ dflysf] kb\d cgR5]bdf uf]bQ k|;fbsf] rl/qaf/] ul/Psf] cfzªsf slQsf] plrt 5 < ts{ ;lxt n]Vg xf];\. %

-v_ dflysf] bf];f] cgR5]bdf JoQm ul/Psf] egf0 cg;f/ uf]bQ k|;fbdf kl/jtg{ cfPs} xf] t < pkGof;sf cfwf/df :ki6 kfg{xf];\. %

१५.कुनै दुई प्रश्नको उत्तर दिनु होस् : २×५=१०

-s_ tnsf] sljtfz k9L ;f]wPsf k[gx¿sf]Ps bO{jfSodf pQ/ lbg xf];\:

hxf

xl/of xl/of kxf8sf kml/of

clns tn ;f/]

lgd{n, :jR5 / Gofgf]3fddf

lxdfnn] ;w}9f8 ;]s]sf]xG5

d hlt 6f9f eP klg Tof]d]/f]b]z

;w}d]/f]dgn]

;kgfdf kf0nf 6]s]sf]xG5

प्रश्नहरू

-!_ o; sljtfzdf s:tf] jftfj/0fsf]lrq0f 5 <

-@_ o; czdf xl/of]kml/ofÛ eg]/ sh]f0{elgPsf]5 / To:tf]kml/of s;n]nufPsf]5 <

-#_ lxdfnn] ;w}9f8 ;]s]sf]xG5Û eGgsf] tfTko{s]xf]<

-$_ dgn] ;kgfdf kf0nf 6]g eg]sf] s]xf]<

-%_ o; c≢df elgPsf]dVo s/f s] xf]<

-v_=tnsf]syf≢ k9L ;f]wPsf k[gx?sf]pQ/ lbg xf];\–

æof] ;a} ;ª\ut ugsf]kmn . 7nf a8fsf] ;ª\utsf]ljif t dxfdf/L kmh]em}kf]kmhG5 t . o;n]xfdL h:tfsf]t k|0f}r:5 . Tof]3/sf]xfjfaf6 hlt ;Sof]k/}/fv eGof] dflGbgf}ltdL .Æ

æof] Sof, 5f[6fx¿sf] l5d]s /] xfd[] lbbLcfdfn] eGof . oxfsf 5f]6fx¿sf] ;ª\utn] d lalu[P /] Sof, To;h]xfdL 3/ ;/]sf].Æ

प्रश्नहरू

-!_dflysf egf0 ss;sf xg\<

-@_ dflysf klxnf]/ bf];f]p4/0fdf jStfsf]b[i6sf]0fdf s]leGgtf 5 <

-#_ 7nf a8fsf] ;ª\utsf]ljif t dxfdf/L kmhnP em}kf]kmhG5 t eGgsf] tfTko{s]xf]<

-$_ lbbLcfdfsf]Jojxf/sf sf/0f afNok[ldf afwf ku]sf]5 eGg] s/fk|t tkf0{;xdt xgxG5 < xgxG5 eg]lsg <

-%_ 5f]6f / a8fsf] ;dfh gxgsf nflu s]xg knf{<

(ग). तलको निबन्धांश पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर दिनु होस् :

æs:tf]ljlrqtf, cfn vfP klg dfG5]vfPsf]s/f ;sfg{;Sbg . ;fob o;h]xf]nf cfn vfP/ k8fsf]wfs nufpg]rng rn]sf]. pl;gfsf]eft x;/] dl;gfsf]ehf Hogf/ u/]eGgb]v lnP/ ad k8\sf0{zflGtsf] cleofg rnfPsf]eGg]Dd bhf{bhf]sf wSsafhx¿ ;+f/df kf0G5g\. af:tadf oL ;a}cfn vfP/ k8fsf] wfs nufpg]xg\ cyf{\sdf]n]u/]sf]gLr tfnf0{wfsn]9fSg cfnjfbsf]wfld{s klf xf] hf]la;f}z tfAbLsf k]o]s JolQmn]kfng ug{k5{.Æ

k|Zgx¿

-!_ dfG5]h]cfn vfP/ klg vfP eGg g;Sgsf]sf/0f s]xf]<

-@_ cfn vfP/ k|]fsf] wfs nufpg|x¿ s:tf xG5g\ <

-#_ cfnjfbsf]wfld{§ kIf s]xf]<

-$_ e}j cof{nsf]la;f}ztfAbLsf dfG5]nfO{xg'{[o; b[i6sf]fk|t tkfO{§f]s] k|tlqmof 5 <

-%_ dflysf]cgR5]bdf s;nfO{Joª\o ul/Psf]xf] <

(१६) शत्रु हुँदै नभएको मान्छे हुन्छ कि हुँदैन ? शत्रु कथाका आधारमा आफ्नो प्रतिक्रिया लेख्नु होस् । ५

विशिष्टीकरण तालिका (प्रश्न योजना)

क्रम	परीक्षणीय पाठ्यवस्तु	प्रश्नको प्रकृति	सोधिने प्रश्न सङ्ख्या	उत्तर दिनु पर्ने प्रश्न सङ्ख्या	अङ्क	विवरण/खोलुवा
!	g]kfnL j0f{/ clf/ ;+rgf	klxrfgdh"s	@ s_ j0f{ v_ clf/	!	%	s_ pRrfo{kfr Jo~hg j0f{lbO{ltgsf] :yfg, kfoTg, 3f]fTj / k|0fTjdWo] sg}bO{cfwf/af6 kl[g ;f]g]. v_ a9Ldf kfr clf/;Ddsf kfr j6f zAb lbO{ ltgsf] clf/ ;+rgf / ;ª\Vof 566bfpg nufpg].
@	j0f{ljGof; / lrXg kl/ro	klxrfgdh"s	!	!	%	hDdf !) j6f ql6 -j0f{/ dfqfut cf7 / lrXgut bO{ ePsf kfr jfSosf] Pp6f cgR5]b lbO{ To;nf0{ z4 ug{ nufpg].
#	zAbju{klxrfg	klxrfgdh"s	!	!	#	ljleGg zAbju{sf 5 zAbdf /]vfª\sg u/L zAbju{ klxrfg ug{ nufpg]. o;df sDtLdf Pp6f zAb rflx ju{ ljrng ePsf]lbg].
$	zAb;[]t	klxrfgdh"s	!	!	@	@% zAb;Ddsf] cgR5]b lbO{ To;af6 tT;d, tb\ej / cfuGtsdWo] sg}bO{ cfwf/af6 ag]sf bO{ bO{ zAb vf]Hg

						nufpg].
%	zAb JoTkfbg	klxrfgdh's tyf kbfu{dh's	#	@	^	s_ tT;d tyf tb\ej bj} ;[hgfTdsf ltg pk;u{ / ltg k|Too lbO{ zAb agfpg nufpg]. v_ pk;u{ / k|Toosf] ofu{n] agsf sDtLdf cf7 -rf/ j6f pk;u{ JoTkGg / rf/ j6f k|Too JoTkGg_ zAbx¿ ePsf] cgR5]b lbO{To;af6 # j6f pk;u{ JoTkGg / # j6f k|Too JoTkGg zAb vf]Hg nufpg] cyjf pQm JoTkGg zAbdWo] 5 j6fdf /]vfª\sg u/L pk;u{/ k|Too 5'6\ofpg nufpg]. u_ ;d:t tyf låTj zAbx¿ ePsf] cgR5]baf6 ltg ;d:t zAb / ltg låTj zAb vf]hL lju|x tyf låTj ljR5]b ug{nufpg]. 3_ ;lGwoSt pk;u{ JoTkGg, k|Too JoTkGg, ;d:t JoTkGg / cfl\zs tyf cfkl/jlt{t låTj JoTkGg zAbx¿ ePsf] cgR5]b lbO{To;af6 ;lGwoSt 5 j6f zAb klxrfg u/L ;lGw ljR5]b ug{nufpg].
^	zAb ¿kfog	¿kfjnL -;H{fKt_	@	!	%	s_ klnª\uL jf :qLlnª\uL stf{ ePsf] k/:k/df clGjlt ldn]sf kfr jfSosf] cgR5]b lbO{ To;nfO{ lnª\uut cfwf/df jfSo 9frf kl/jt{g ug{nufpg]. v_ Ps jrg jf axjrg stf{ ePsf] kfr jfSosf] cgR5]b lbO{ jrgsf cfwf/df To;sf] jfSo 9frf kl/jt{g ug{nufpg]. u_ ljleGg k?if / cfb/fyL{stf{ ePsf kfr jfSosf] cgR5]b lbO{ jfSo 9frf ;lxt k?if tyf cfb/ kl/jt{g ug{nufpg]. 3_ sg} Ps sfn, kIf / efj;u

						;DalGwt lqmofkboSt kfr jfSosf] cgR5]b lbO{jfSo 9frf kl/jt{g ug{ nufpg].
&	jfSo tÇj -sf/s, ljeISt tyf kb ;ª\ult_	klxrfgdfª\s / /rgfTds	@	!	^	s_ ;a}sf/s / ljeIStsf] kbfÍu ePsf] cgR5]bsf !@ zAbdf /]vfª\sg u/L sf/s klxrfg ug{nufpg]. v_ 56\f56\}sf/s / ljeIStsf] kbfÍu u/L 5 jfSodf sg} ljifosf] j0f{g ePsf] cgR5]b n]Vg nufpg]. u_ ;ª\ult -lnª\u, jrg, k?if, cfb/_ gldn]sf 5 j6f jfSox¿ ePsf] cgR5]b lbO{ ;ª\ult ldnfpg nufpg].
*	jfSofGt/0f	klxrfgdfª\s / kl/jt{gfTds -;+/rgfTds jfSofGt/0f, jfRo kl/jt{g, wfJLotf kl/jt{g, syg kl/jt{g, jfSo ;+Zn]if0f_	#	@	*	s_ rf/ j6f hl6n -ld> tyf ;+o'St_ jfSo ePsf] cgR5]b lbO{ To;nfO{ cf7 j6f ;/n jfSodf jf cf7 j6f ;/n jfSosf] cgR5]b lbO{ rf/ j6f hl6n jfSodf jfSofGt/0f ug{ nufpg]. v_ sg}Ps jfRo -st[sd{ jf efj_ sf cf7 jfSosf] cgR5]b lbO{ csf{ jfRodf kl/jt{g ug{nufpg]. u_ s/0f, cs/0f u/L cf7 j6f jfSox¿ ePsf] cgR5]b lbO{ wfJLotf -s/0f jf cs/0f_ df kl/jt{g ug{ nufpg]. 3_ k|ToIf jf ck|ToIf syg ePsf rf/ j6f jfSo lbO{ syg kl/jt{g ug{ nufpg]. ª_ rf/ j6f ;/n jfSox¿ ePsf] cgR5]b lbO{ Pp6} jfSodf ;+Zn]if0f ug{nufpg].
(	k7g af]w	af]wfTds k|Zg / zAbfy{ -b[6fGt_	!	!	!)	kf7o k:tsleqs} af]w ;fdu|L af6 @)) b]lv @%) zAb;Ddsf] uBf+z lbO{ tYok/s, lgisif{ds, cgdfgfTds / ;Gbe{ af]ws j:tut rf/ j6f k|Zg /

						zAb÷kbfjnLut cy{ nf]g] Ps kl/jf/ u/L kfr kl/jf/ ;fd]n].
!)	abf l6kf{s jf ;+lxs/0f jf JolStut ljj/0f	abf l6kf{s / ;+lxs/0f -;+lp=_	!	!	%	b[6fiz ;fdu|af6 !)) bl]v !@% zAb;Ddsf] cgR5]b lbO{kfr j6f abf l6kf{s ug{ nufpg] jf Ps tL{Lofiz df ;+lxs/0f ug{nufpg] jf sg}JolStsf] ljj/0f lbO{ lgwfl{/t 9frfdf JolQmut ljj/0f nf]g nufpg].
!!	Jofjxfl/s nf]vg	/rgfTds	@	!	%	lgjbg, Jofj;flos kq jf ;Dkfbsnf0{ lr7LdWo] sg}Ps ;fn]g] tyf ;'rgf / lj1fkgdWo] sg}Ps ;fn]g].
!@	k|tjbg nf]vg jf l6Kk0fL nf]vg	cleJolSt	@	!	%	lgwfl{/t 9frfdf 36gf, ;df/f]x, :ynut eD0fdWo] sg} Ps ljifodf !%) zAb;Ddsf]Pp6f k|tjbg nf]g nufpg] cyjf sg} Ps ljifodf !%) zAb;Ddsf]l6Kk0fL nf]g nufpg].
!#	lgaGw nf]vg	cleJolSt -lgaGwfTds_	#	!	!)	ljleGg kf[t-j:tut / cfTdut bj} sf ltg zLif{s lbO{ #)) zAb;Ddsf] Pp6f lgaGw nf]g nufpg].
!$	;flxlTos /rgfsf] k7g -pkGof; / gf6s_	kf7k/s ;dLIffTds	@	!	!)	pkGof; / gf6saf6 sg}cfiz lbO{ljifo j:t, dh efj, syfgs, kfq, kl/j]zsf kf7ut ;Gbe{ klxNofO{ pQ/ nf]g nufpg].
!%	;flxlTos /rgfsf] k7g -sljtf, syf / lgaGw_	;Gbe{k/s	#	@	!)	sljtf, syf / lgaGwsf] sg}p4/0f jf kf7 lbO{ To;sf cfwf/df ;Gbe{ ljifo j:t, ts{ cflbdf cfwfl/t kfr kfr j6f kl/g ;fn]L pQ/ nf]g nufpg].
!^	;flxlTos /rgfsf] k7g	k|tlqmof nf]vg	@	!	%	s_ sg} kf7;u ;DalGwt kl/g lbO{ k|tlqmof nf]g nufpg].